

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»

Відділення № 3 (БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЙ, ПРАВА ТА ТУРИЗМУ)
Циклова комісія «Журналістики, діловодство та філології»

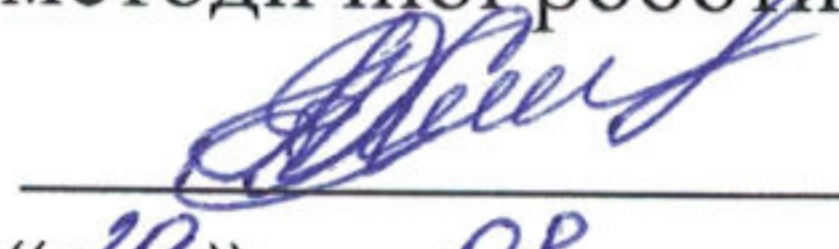
ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчальної роботи

/Ніна ГРИШКО/
«29» 08 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчально-методичної роботи

/Альона ХЕБДА/
«29» 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Історія української журналістики»

Освітньо-професійна програма: «Журналістика»

Галузь знань: 06 «Журналістика»

Спеціальність: 061 «Журналістика»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / К П	Форма сем. контролю
Денна	3	150/5	32	32	–	86		-	Екзамен

КИЇВ
2024-2025 н.р.

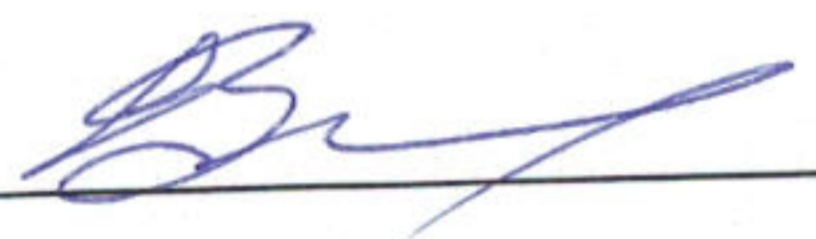
Робочу програму навчальної дисципліни «Історія української журналістики» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Журналістика», навчальних планів підготовки за денною формою навчання здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив

ЛИТВИНЕНКО Віталій Вікторович, _____, спеціаліст другої категорії

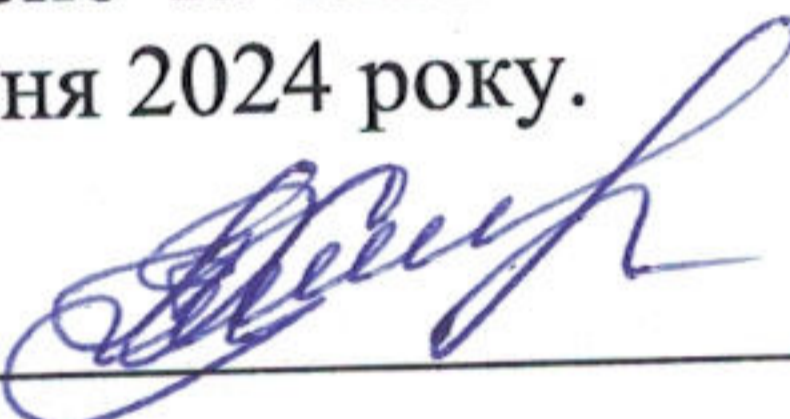
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії журналістики, діловодства та філософії, протокол № 1 від 29 серпня 2024 року.

Голова циклової комісії Віта ШЕВЧЕНКО

 _____

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2024 року.

Голова НМР

 _____

Альона ХЕБДА

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1.1.	
Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	
1.2.Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	
1.3 Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисциплін.....	
1.4 Міждисциплінарні зв'язки.....	
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
1.1.Зміст навчальної дисципліни.....	
1.2.Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	
1.3.Календарно-тематичний план.....	
1.4.Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи.....	
3.НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ.....	
3.1 Методи навчання.....	
3.2 Рекомендована література (базова і допоміжна).....	
3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	
4.РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.

1.1 Місце, мета та завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Історія української журналістики» займає важливе місце і є одною з необхідних і базових складових повноцінної підготовки спеціалістів у сфері журналістики, інформаційної діяльності та соціальної комунікації. В процесі її вивчення здобувачі знань мають можливість докладно ознайомитися з історією української журналістики, осмислити непростий шлях її розвитку і становлення як окремої сфери суспільного життя і культури, дослідити її зв'язок з видатними особистостями і подіями різних епох, перш за все тих, що приймали участь у її формуванні. Також вони отримують можливість побачити зв'язок української журналістики з інформаційною діяльністю і соціальними комунікаціями в різних формах та проявах, ознайомитися з законодавчою та нормативною базою у сфері інформаційної діяльності та комунікації і сучасними засобами масової комунікації (ЗМК) у процесі їх історичного розвитку.

1.2 Метою викладання навчальної дисципліни є підготовка фахівців, здатних вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері журналістики, соціальних комунікацій, реклами, видавничої справи та редагування, формування загальних та спеціальних компетентностей здобувачів знань щодо:

- процесу зародження та розвитку української журналістики;
- періодизації історії української журналістики, у гармонійному поєднанні з розвитком українського суспільства, державності, культури, технологій та суспільствознавчих, зокрема історичних досліджень;
- діалектики взаємовідносин історико-журналістської і теоретичної думки у журналістикознавстві, процесу формування певних поглядів на журналістику в цілому та окремі сторони журналістики як виду суспільно-політичної і професійної діяльності;
- історії та теорії преси, наукових досліджень у сфері журналістики;
- ораторського мистецтва та участі у публічних дискусіях та дебатах на основі курсу.

1.3 Завданнями навчальної дисципліни є:

Навчальний план дисципліни передбачає самостійну, лекційну та семінарську роботу здобувачів знань. В процесі неї вони мають можливість навчитися самостійно працювати з матеріалами по історії української журналістики, знаходити інформацію з різних джерел (інтернет, бібліотеки, архіви, конференції та ін.), здобути та вдосконалити навички систематизації, опису, узагальнення, критичного аналізу та осмислення різнопланового матеріалу. Також одним з завдань курсу є знайомство з і здобуття знань про зародження журналістики на теренах України від самих її початків, в її Східних (Слобожанщина) і Західних (Галичина, польськомовне *Leo Polo*) у 18 ст. і її подальший розвиток у 19-20 ст., зокрема вплив на її розвиток класиків української літератури, майстрів красного слова Т.Г.Шевченка, Л.П.Косач

(Українки) і І.Я.Франка., суттєвої зміни трибу народного і суспільного життя у 20 ст., зокрема 1-шої та 2-гої світової, масової еміграції, урбанізації.

1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

РН10. Дотримуватися об'єктивності в журналістських матеріалах різних жанрів (інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних)

РН13. Генерувати інформаційний контент певної тематики з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації

1.3 Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні (Фахові) компетентності (СК):

СК11. Здатність дотримуватися журналістської етики в професійній діяльності

СК15. Здатність ефективно комунікувати із соціумом через сучасні ЗМК, формуючи громадську думку

1.4 Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна «Історія української журналістики» у логіко-структурній схемі ОПП виділена в окрему освітню компоненту і виділена окремо від інших освітніх компонент (ОК) у складі ОПП. Разом з тим треба відмітити, що дана дисципліна в будь-якому пов'язана історично і логічно з такими дисциплінами навчального курсу і спеціальності як українська мова, література і історія України і має вивчатись у тісному зв'язку з ними, з врахуванням тих знань, навичок і компетентностей, які надає вивчення даних дисциплін.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2-х навчальних модулів, а саме:

– навчального модуля № 1 «Становлення та розвиток української журналістики в першій половині XIX ст.»

– навчального модуля № 2 «Історія розвитку української журналістики в XX-XXI ст. Журналістика в Україні та на еміграції», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1 Становлення та розвиток української журналістики в першій половині XIX ст.

Тема 1. Основні тенденції розвитку української періодики на поч. XX ст. Періодизація історії історичної преси та журналістики у XX ст. Історичні журнали. Специфіка розвитку історичної періодики в СРСР та у країнах Східної Європи. Славістичні видання. Журнали з історії країн Сходу.

Тема 2. Українська періодика доби визвольних змагань. Історичний журнал «Наше Минуле» (1918-1919): програма, структура, зміст. Видавнича діяльність П.Зайцева, О.Грушевського, Д.Багалія, Д.Дорошенка, Г.Нарбута, Б.Кістяківського, В.Модзалевського. Дослідження з історії України, культури, мистецтва, літератури. «Архів історичний» та «Архів літературний». Журнал «Книгар» (1917-1920). Видавнича діяльність В.Королева-Старого, М.Зерова, А.Ніковського, Л.Старицької-Черняхівської.

Тема 3. Історичні періодичні видання Української Академії наук у 1920-х рр. Діяльність Української Академії Наук із заснування та видання історичних періодичних і серійних видань. «Записки Історично-філологічного відділу Української Академії Наук» (1919-1931) як джерело з історії розвитку української історичної науки. «Науковий журнал українознавства» (1924-1930) за редакцією М.Грушевського. Програма, структура, зміст журналу, проблематика публікацій. Збірники «За сто літ. Матеріали з громадського й літературного життя України XIX і початків XX століття». Науковий щорічник «Первісне громадянство та його пережитки на Україні» (1926-1929).

Тема 4. Історична періодика радянського періоду. Основні тенденції розвитку історичної періодики в радянський період. Вплив комуністичної ідеології на програму та зміст історичних видань. Політична цензура. Напрями історичних досліджень на сторінках журналів «Летопись революции», «Питання історії народів СРСР», «Питання нової та новітньої історії». Заснування «Українського історичного журналу» (1957). Зміст і спрямування журналу як віддзеркалення розвитку історичної науки в Україні. Публікації з історії української культури на сторінках «Пам'яток України» – органу Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (з 1969). Проблеми історії України на сторінках загальносоюзних історичних журналів «Вопросы истории» та «История СССР».

Тема 5. Історична періодика української діаспори. Діяльність української

еміграції із заснування періодичних українознавчих журналів в Європі та Америці. Журнал «Україна. Українознавство і українське культурне життя» за редакцією І.Борщака (Париж, 1949-1953). Видавнича діяльність О.Оглоблина, Н.Полонської-Василенко, Є.Бачинського, Б.Крупницького. Серійні видання «The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences» (Нью-Йорк, з 1951), «Наукові записки Українського Вільного Університету» (Мюнхен, з 1957). Українознавчі журнали Канадського інституту українських студій – «Journal of Ukrainian Studies» (з 1976) та Українського наукового інституту Гарвардського університету – «Harvard Ukrainian Studies» (з 1977). Редакційно-видавнича діяльність О.Пріцака та І.Шевченка. Роль історичної періодики української діаспори у розвитку міжнародних наукових зв'язків.

Тема 6. «Український історик» – науковий журнал історії та українознавства. Заснування журналу «Український історик». Програма видання. Журнал як орган Українського історичного товариства. Редакційно-видавнича діяльність Л.Винара. Тематика і проблематика публікацій. Архівні матеріали М.Грушевського, О. Оглоблина, В.Липинського, Д.Дорошенка, А.Жука, О.Кандиби, С.Єфремова, Є.Онацького на сторінках журналу. Документальні публікації «Українського історика» як джерело з громадсько-політичної, культурної та наукової діяльності української еміграції.

Тема 7. Сучасна українська періодика: загальна характеристика. Вплив процесу демократизації суспільства на розширення репертуару української періодичної преси. Нова генерація наукових журналів з проблем української історії, етнології, політології. Реорганізація «Українського історичного журналу». Розширення тематики, проблематики, джерельної бази публікацій. Питання української та всесвітньої історії, джерелознавства, спеціальних історичних дисциплін, документальні публікації на сторінках журналів «Київська старовина», «Пам'ять століть», «Історичний журнал», «Українська діаспора», «Українські проблеми», «Генеза», «Неопалима купина». Журнали «Критика» та «Український гуманітарний огляд». Регіональні історичні та краєзнавчі часописи. «Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Історичні науки», «Літопис Червоної Калини» (Львів), «Воля і Батьківщина» (Львів), «Історична пам'ять» (Полтава) та ін. Діяльність Дослідницького центру історії української преси у Києві та Науководослідного центру періодики у Львові.

Тема 8. Олена Теліга. Розглядаємо переважно київський період життя поетеси. Її праці, як редакторки газети «Українське слово» та членкині похідних груп.

Тема 9. Іван Якович Франко. Видатний поет, прозаїк, драматург, літературний критик, науковець, громадський та політичний діяч. Доктор філософії віденського університету. Ретельно дослідимо його творчий доробок з ухилом на публіцистичну діяльність.

Модуль № 2. Історія розвитку української журналістики в ХХ-ХХІ ст.

Журналістика в Україні та на еміграції.

Тема 1. Преса визвольних змагань. З початком Першої світової війни царський уряд посилив переслідування українського національно-культурного

руху: були закриті «Просвіти», видавництва. 3 січня 1915 знову набуває сили Емський акт. Було заборонено видавати «Раду» (провідна українська газета, що широко висвітлювала українське життя в усьому світі), «Українську хату», «Маяк» та «Слово», тижневик «Гасло». Відповіддю на такі дії уряду стало налагодження нелегальних видань. 19 лютого 1915 з'являється неперіодичний орган київської групи українських соціалістів-революціонерів — «Боротьба». Радикальна демократична спілка започаткувала свій орган (він писався від руки і розмножувався). Українське друковане слово почало крокувати.

Тема 2. Мисленнєвий процес. Чисто практичний процес перетворення інформації на цілісне й упорядковане знання. Мислення є фундаментальною властивістю людини, і через цю фундаментальність йому важко дати означення, спираючись на простіші поняття. Весь світ зможемо відобразити у малому використовуючи теорію уявлення, визначаючи мислення як процес опосередкованого й узагальненого відображення в мозку людини.

Тема 3. Червоний терор. Терор та насильство стали основою влади комуністів, основними жертвами стали передовсім представники творчих професій, насамперед журналістів. Показово, що перший декрет так і називався «про червоний терор» від 5-го вересня 1918 року. Необхідність застосування терору та насильства для захоплення та утримання більшовиками мало глибоке теоретичне обґрунтування.

Тема 4. Преса Галичини у міжвоєнний період. Історія становлення преси Галичини до 1 листопада 1918 р. і відразу після нього, тобто історія преси Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР), і в тому числі преси Українських січових стрільців - так повно і переконливо викладено спочатку А. Животко в його "Історії української преси" мюнхенського видання та сучасним львівським вченим І. Крупським в монографії "Національно-патріотична журналістика України (Друга половина XIX - перша чверть XX ст.)".

Тема 5. Преса Буковини (до 1940 року). Під зовнішнім оглядом в історії української преси на Буковині розрізняються три періоди: австрійський, румунський і советський. Відносна свобода для української преси за австрійського періоду зазнала значного удару під час першої світової війни, а вже була скасована з окупацією Буковини румунськими військами в листопаді 1918 р. Розвиток української преси під час 22-річної румунської окупації переходив різні фази, які були визначені поодинокими формами румунського режиму. Як і в загально-політичному житті українців Буковини, так і в пресі між двома світовими війнами виділяємо три етапи в історії української преси.

Тема 6. Преса Закарпаття. Після розпаду Австро-Угорщини закарпатські українці активно виступали за об'єднання Карпатської України з іншими українськими землями. 21 січня 1919 року на Народних Зборах у Хустіде зібралося більш як 400 депутатів з усього Закарпаття, проголосили злуку Карпатської України з УНР. Однак несприятлива міжнародна ситуація і критичне становище внаслідок агресії червоної Москви не дозволили здійснити надії закарпатських українців на возз'єднання в єдиній Українській державі.

Тема 7. Преса в час "Відлиги". Термін взято від прізвища генсека Хрущова. Почався з початку 50-х, як певне полегшення партійної цензури до творчої інтелегенції. Період швидко закінчився і репресії повернулися.

Тема 8. Преса в часі Перебудови. Преса являла собою повністю підпорядкований партійним комітетам інструмент виконання партійних рішень. Наслідком цього стало припинення зростання продуктивності праці, в економіці, в політичному житті все більше наростали кризові явища, викликані саме відсутністю свободи й ініціативи.

Тема 9. Преса незалежної України. З відновленням незалежності, попри значні зміни в структурі українських ЗМІ, в цілому кістяк компартійної системи преси залишився незмінним: та ж сама територіально-вертикальна побудова, ті ж традиції і форми роботи, практично ті ж самі кадри. Правда, кількість газет і журналів в Україні за перші два роки зросла вдвічі: на весну 1993 року їх було зареєстровано близько трьох з половиною тисяч. За ознакою засновництва умовно їх можна поділити на п'ять груп.

Перша група – монопольно-державні засоби масової інформації: державне телебачення й радіо, газети та журнали різних владних структур. Того ж таки 1993 року, наприклад, ради народних депутатів різного рівня випускали 651 видання, державні адміністрації – 118, інші державні органи – 161. Це становило 27% всієї української преси.

Існування загальнополітичної друкованої преси владних структур є нонсенсом. Годі й говорити про незалежність цієї преси: фінансована владою, вона мусить відбивати інтереси цієї влади і захищати її. А інтереси влади, як відомо, здебільшого не збігаються з інтересами суспільства

2.3. Календарно-тематичний план.

№ пор	Назва розділів, теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль №1 «Становлення та розвиток української журналістики в першій половині XIX ст.»					
	Основні тенденції розвитку української періодики на поч. XX ст.	семестр			
1.1	Українська періодика доби визвольних змагань.	8	2		6
1.2	Історичні періодичні видання Української Академії наук у 1920-х рр.	8		2	6
1.3	Історична періодика радянського періоду.	8	2	2	4
1.4	Історична періодика української діаспори.	8	2		6
1.5	«Український історик» – науковий журнал історії та українознавства.	8	2	2	4
1.6	Сучасна українська періодика: загальна	8	2	2	4
1.7					

	характеристика.				
1.8	Олена Теліга	10	2	2	6
1.9.	Іван Якович Франко.	7	2	2	3
	Модульна контрольна робота №1	2		2	
Усього за модулем №1		75	16	16	43
Модуль №2 «Історія розвитку української журналістики в ХХ-ХХІ ст. Журналістика в Україні та на еміграції.					
	Преса визвольних змагань.	семестр			
2.1		8		2	6
2.2	Мисленневий процес	8	2		6
2.3	Червоний терор	8	2	2	4
2.4	Преса Галичини у міжвоєнний період	8	2	2	4
2.5	Преса Буковини (до 1940 року)	8	2	2	4
2.6.	Преса Закарпаття	8	2	2	4
2.7.	Преса в час “Відлиги”	8	2	2	4
2.8	Преса в часі Перебудови	8	2		6
2.9	Преса незалежної України	9	2	2	5
2.91	Модульна контрольна робота №2	2		2	
Усього за модулем №2		75	16	16	43
Усього за навчальною дисципліною		150	32	32	86

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються викладачем відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні циклової комісії та доноситься до відома студентів (не менше 60 питань).

1. Передумови виникнення національної школи української журналістики.
2. Послаблення партійної цензури в часи перебудови.
3. Перша класичне газетне видання м. Львову «Gazett de Leopold».
4. Радянська пропаганда в часи 2-ї світової війни.
5. “Український вісник” - перше видання Лівобережної України.
6. Діаспорна преса.
7. Степан Дропан — український першодрукар.
8. Українська преса в часи визвольних змагань (1918-1919 рр.).
9. Йоганн Гутенберг — винахідник друкованого верстату.
10. Українська преса в часи сталінського терору.
11. “Руська трійця” - друковане слово в межах Австро-угорської імперії.
12. Посилення репресій в часи брежнєвського застою.
13. Альманах “Киевлянин” під редагуванням М.Максимовича.
14. Агатангел Кримський - засновник української школи сходознавства.
15. Валуєвський указ як початок цензури української мови.
16. “Весна народів” у Східній Європі. Визначні українські діячі в межах Імперії Австрії та Угорщини.
17. Москвофільство Західної України.
18. Іван Франко як головний редактор “народовського журналу”.
19. “Ukraina irridenta” Ю. Бачинського, короткий аналіз публікацій журналу.

20. Журнал І. Франка “Життє і слово”. Заснування журналу, його змістова частина.
21. Історія видання газети «Киевский телеграф».
22. Українська емігрантська преса у Франції на прикладі часопису “Україна. Українознавство і українське культурне життя” за редакцією І. Борщака (Париж, 1949-1953).
23. Вплив преси на процес перебудови, демократизації суспільства, відміна цензури, зміна дискурсу.
24. Постать М. Костомарова в історії української журналістики.
25. Роль, місце та значення Івана Франка у розвитку української журналістики ХІХ ст.
26. Братство “тарасівців”, прообраз першої політичної організованої сили на території України.
27. Журналістика 1939-1943 рр. Пропаганда в межах парамілітарних національних формувань (на прикладі ОУН-УПА).
28. Український самвидав. Дисидентський та правозахисний рух.
29. Періодизація історії української журналістики.
30. “Харьковский еженедельник” і розвиток українського друкованого слова на Лівобережній Україні.
31. Альманах Є. Гребінки “Ластівка”. Його значення для української журналістики.
32. Стаття Ю. Антоновича “Основи”.
33. Олена Теліга, як головна редакторка тижневика “Українське слово”.
34. Фемінітиви у творчості Леся Українки.
35. Заснування газети “Черниговский листок” Л. Глібовим.
36. Газета “Зоря Галицька”, її значення у становленні українського централізованого руху Західної України.
37. Руська радикальна партія, зв'язок І. Я. Франка з нею.
38. М. Драгоманов, вимушена еміграція, журнал “Громада”.
39. Друкована діяльність української діаспори на території Далекого Сходу (Зелений Клин, Манжур-Го, Китай).
40. Журнал «Український історик», його значення для вітчизняної науки.
41. Газета “Зоря Галицька”, її значення у становленні українського централізованого руху Західної України.
42. Періодизація історії української журналістики.
43. Перелічіть перші писемні джерела про історію України (до середини ХІІІ ст.)
44. Магдебурзьке право, особливості самоврядування.
45. Західноукраїнські землі в складі Австрії (кінець ХVІІІ – перша половина ХІХ ст.): приклади друкованих видань.
46. Опозиційні та революційні рухи в Україні першої половини ХІХ ст.
47. Українські політичні партії в Галичині на зламі ХІХ–ХХ ст.: програмні засади й діяльність (Франко та радикальна партія).
48. Українська преса в часі Першої світової війни.
49. Національна політика більшовиків в Україні в 20-х роках ХХ ст (коренізація).

50. Висвітлення Голодомору в емігрантській пресі.
51. Радянська пропаганда в Другої світової війні.
52. Український дисидентський та правозахисний рух 60–70-х років ХХ ст (самвидав).
53. Степан Дропан — український першодрукар.
54. Йоганн Гутенберг — винахідник друкованого верстату.
55. Києво-Печерська Лавра центр книгописання княжої доби.
56. Весна народів (український аспект).
57. Преса УСС.
58. Преса УПА.
59. “Leopol” – перша газета Львову.
60. Феміністичні видання міжвоєнної Галичини.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ.

3.1 Методи навчання.

В процесі навчання використовуються всі основні і найбільш відомі методи, зокрема: словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, лекція, робота з навчальними та науковими матеріалами); наочні методи (демонстрація інтерактивних презентацій, прикладів розв’язання розрахункових задач); практичні методи (репродуктивні та тренувальні вправи, розрахункові задачі, ситуативні завдання (кейси), спільна робота над документами, анотування та реферування наукових статей тощо).

3.2 Рекомендована література: Базова література.

1. Андрищенко М. Ю. Творення іміджу телебачення України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : [спец.] 10.01.08. «Журналістика» / Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2005. 17 с.
2. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшинз : монографія. Київ : МАУП, 2018. 440 с.
3. Бебик В. М., Шергін С. О., Дегтерьова Л. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика : навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2016. 208 с.
4. Березенко В. Проблеми міжкультурного впливу у сфері мас-медіа // Культура народів Причорномор'я, 2023. № 37. С. 297–300.
5. Бернерс-Лі Т. Заснування Павутини: з чого починалася і до чого прийде Всесвітня мережа; пер. з англ. А. Іщенка. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 207 с.
6. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи / пер. з англ. О. Фешовець. Львів; Івано-Франків. : Лілея-НВ, 2000. 236 с.
7. Буряк В. Д. Поетика інформаційно-художньої свідомості. Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2021. С. 111–117.
8. Бутирина М. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі : монографія. Дніпропетровськ : Слово, 2019. 368 с.

9. Ваганова О. В. Роль засобів масової комунікації у процесі глобалізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : [спец.] 23.00.03 «Політична культура та ідеологія» / Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2023. 14 с.
10. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навч. посіб.; за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, 2004. 262 с.
11. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма : Избранные произведения. Москва : Прогресс, 2022. 808 с.
12. Великий тлумачний словник сучасної української мови ; укл. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2021. 1440 с.
13. Вернер Нелли. Людина йде з війни – а війна з людини не виходить. URL : http://ukr.lb.ua/news/2014/09/19/279884_chelovek_uhodit_voyni_voyna.html. (дата звернення: 03.12.2023).
14. Владимиров В. М. Журналістика, особа, суспільство: проблема розуміння. Київ : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, 2023. 220 с.
15. Владимиров В. М. Проблема розуміння інформації в журналістиці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : [спец.] 10.01.08 «Журналістика» / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики. Київ, 2023. 30 с.
16. Глушко О. К. «Вищий пілотаж» журналістики // Наукові записки Інституту журналістики. 2016. Т. 22. С. 115–122.
17. Гол Дж. Онлайн-журналістика; / пер. з англ. К. Булкіна. Київ : К.І.С., 2015. 344 с.
18. Голік О. Теорія жанрів періодичної преси: історіографічний погляд // Українська журналістика: умови формування та перспективи розвитку : зб. наук. пр. / відп. ред. : С.М. Квіт, Т.Г. Бондаренко. Черкаси, 2017. С. 390–394.
19. Городенко Л. Теорія мережевої комунікації : монографія. Київ: Академія Української Преси ; Центр вільної преси, 2022. 387 с.
20. Городецька І. В. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційне домінування // Інформаційне суспільство. 2016. Вип. 4. С. 5–8.
21. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підруч. для студ. вищих навч. закл., які навчаються за напрямом «Журналістика». 2.вид., доп. Київ : Веселка, 2020. 225 с.
22. Гресько О. В. Міжнародна журналістика в контексті глобальних суспільних трансформацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : [спец.] 10.01.08 «Журналістика» / Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Київ, 2020. 12 с.
23. Гриценко О. М. Мас-медіа в процесах демократичних трансформацій українського суспільства (політико-культурологічний аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра політ. наук : [спец.] 23.00.03 «Політична культура та ідеологія». / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. Київ, 2023. 31 с.
24. Гриценко О. М., Шкляр В.І. Основи теорії міжнародної журналістики : підруч. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2022. 303 с.

25. Гриценко О. М. Суспільство, держава, інформація. Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики, 2021. 165 с.
26. Даниленко С. Громадянський вимір комунікаційної революції: Модернізація суспільних комунікацій від друкарського верстата до соціальних мереж : монографія. Київ : ІМВ, 2020. 310 с.
27. Журавльов А. Інтернет-спільноти у новій хвилі інформаційних війн. URL : <http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2009/01/blog-post.html>. (дата звернення: 09.01.2019).
28. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навч. посіб. / Т.О. Приступенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2020. – 287 с.
29. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. – Київ : Освіта, 2019. 351 с.
30. Зернецька О. В. Політична комунікація та політичні ефекти новин // Новини VS. Новини. Виборча кампанія в новинних телепрограмах ; за ред. Н. Костенко і В. Іванова. Київ : ЦВП, 2005. С. 46–63.
31. Зернецька О., Зернецький П. Трансформації віртуального простору та парадигми впливу мас-медійних дискурсів // Політичний менеджмент, 2005. № 3 (12). С. 100–107.
32. Зміни у нашому житті за останні 20 років у цифрах // Українська правда, 2011. URL : <http://life.pravda.com.ua/society/2011/08/3/82853>. (дата звернення: 13.12.2011).
33. Золяк В. В. Функціональні характеристики контентної конвергенції засобів масової комунікації : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. наук із соціальних комунікацій : [спец.] 27.00.01 «Теорія та історія соціальних комунікацій» / Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2009. 16 с.

3.3 Допоміжна література.

1. Василенко Л., Гнатюк О., Саєвич І., Удовиченко І., Цибух І. Порадник юним журналістам. Youth Media Lab. 2020. 120 с.
2. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: підручник. К. : ВЦ «Київський університет», 2004. 190 с.
3. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. К.: Знання, 2006. 628 с.
4. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ: Україна, 2005. 384 с.
5. Пенчук І. Л. Радіожурналістика: основні засади функціонування. Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Запоріжжя, 2004.
6. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник; пер. з нім. В. Климченка / за заг. ред. В. Іванова. К. : Центр вільної преси, 2021. 260 с.
7. Титаренко М. Комунікація від нуля. Есеї для Мані. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 232 с

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	Вид навчальної роботи	Мах кількість балів
№ 1 семестру			
Модуль № 1 «Становлення та розвиток української журналістики в першій половині XIX ст.»		Модуль № 2 «Історія розвитку української журналістики в XX-XXI ст. Журналістика в Україні та на еміграції.	
Вид навчальної роботи		Вид навчальної роботи	
Лабораторні/практичні /семінари	15	Лабораторні/практичні /семінари	15
Виконання окремих завдань (вказати конкретні завдання, що оцінюються)	5	Виконання окремих завдань (вказати конкретні завдання, що оцінюються)	5
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	24	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	24
Самостійна робота	10	Самостійна робота	10
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	Виконання модульної контрольної роботи №2	10
Усього за модулем №1	40	Усього за модулем №2	40
Усього за модулями №1, №2			80
Семестровий екзамен			20
Усього за дисципліною			100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

**Критерії оцінювання
та відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформований, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
82-89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального, робота з двома-трьома незначними помилками.
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено максимальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або однією-двома значними помилками
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не містять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з основним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних знань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-66		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно	FX	«Незадовільно» (з можливістю повторного складання) – теоретичний зміст курсу освоєний частково, теоретичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань, не виконано, або якість їхнього виконання, оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якост

			виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1-34		F	«Незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом) – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки